

Bratislava, 10.júla 2006

HESO - Regióny

Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení v regiónoch SR

Január-marec 2006

Zverejňovanie informácií o životnom prostredí na internete v Šali bolo v období január až marec 2006 najvyššie oceneným opatrením v rámci projektu hodnotenia samosprávnych opatrení, ktorý pravidelne vydáva ekonomický inštitút INEKO. Viac ako dve desiatky hodnotiteľov vysoko ocenilo postoj mestského úradu poskytnúť službu občanom, ktorá síce vyplýva zo zákona, no len minimum samospráv ju aj poskytuje vhodným spôsobom, ako je napríklad zverejňovanie na internete. Naviac Šaľa je mesto v blízkosti veľkej chemickej fabriky. Viacerí členovia komisie osobitne oceňujú informovanie o výruboch, kde podľa nich často dochádza ku konaniu samospráv v prospech investičných akcií bez adekvátnej možnosti kontroly zo strany občanov. Vysoké hodnotenie dostalo aj **zriadenie elektronickej aukcie vo verejnom obstarávaní v Leviciach**. Komisia mimoriadne privítala snahu o transparentnosť a cenovú efektívnosť výberového konania, ako aj odvahu čeliť lobistickým tlakom. Tretím najhodnotnejším opatrením štvrtého roka bolo podľa komisie **sprehľadnenie pravidiel pridelenia dotácií do športu v Košiciach**. Hodnotitelia ocenili krok k väčšej transparentnosti ako aj snahu o meranie efektívnosti verejných prostriedkov. Pridelenie prostriedkov na základe doterajšej výkonnosti práve smeruje k oceňovaniu tých s výsledkami, ktorí mesto dobre reprezentujú, respektíve prilákajú na akciu verejnosť.

Poradie opatrení od najlepšie k najhoršie hodnoteným:

(pozitívne opatrenia majú plusový rating, negatívne mínusový)

	HESO-Regióny	Rating
	január-marec 2006	[300, -300]
1.	Zverejňovanie informácií o životnom prostredí na internete v Šali	187
2.	Využitie elektronickej aukcie vo verejnom obstarávaní v Leviciach	162
3.	Sprehľadnenie pravidiel pridelenia dotácií do športu v Košiciach	137
4.	Prijatie dôchodcov na stráženie cestnej premávky pred školami v Senici	133
5.	Schválenie asistenčného centra a sociálneho taxíka pre zdrav. Post ihnutých v Nitre	130
6.	Zriadenie upratovacej čaty v Banskej Bystrici	113
7.	Projekt pridelenia obecných bytov sociálne znevýhodneným v Košiciach	108
8.	Využitie aktívnych prác na udržiavanie čistoty v priestreškoch MHD v častiach Košíc	101
9.	Oslobodenie starších dôchodcov od platenia dane za psa v Michalovciach	45

10.	Podpora vzniku lokálnej televízie v Starom meste v Bratislave	11
11.	Bezplatný odvoz primátora Bratislavy súkromnou spoločnosťou na služobnú akciu	-80
12.	Snaha presťahovať neplatičov z mesta Púchov do susednej obce Nimnica	-107

Najkritizovanejším opatrením sa stal návrh **presťahovania neplatičov z mesta Púchov do susednej obce Nimnica**. Členovia komisie vôbec nesúhlasia s postupom mesta Púchov, ktoré svoj problém prehadzuje na plecia susednej obce. Pritom pri vzájomnej komunikácii by bola možná dohoda výhodná pre obe strany. Kompromisným riešením by mohlo byť doplatenie Nimnici za riziko negatívnych dopadov presťahovania, napríklad pokrytie dodatočných nákladov na bezpečnosť či čistotu v obci. Je tiež na zváženie, či by sa problém nemal riešiť na celoštátnej úrovni, najmä v oblasti sociálnej pomoci a ochrany práv vlastníkov nehnuteľností. Vysoko kritizovaným bol aj **bezplatný odvoz primátora Bratislavy súkromnou realitnou spoločnosťou na služobnú akciu**, medzinárodný veľtrh nehnuteľností vo francúzskom Cannes. Podľa hodnotiteľov by sa politici mali vyvarovať sa konaniam, ktoré vrhá pochybnosti na ich ďalšie konanie. V tomto prípade ide o významného mestského investora. Minimom je pre viacerých členov komisie zaviesť systém okamžitého verejného zverejňovania takýchto komerčných darov.

Po prvýkrát sú komentáre hodnotiacej komisie uvedené nižšie obohatené aj o priame citáty vybraných hodnotiteľov.

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy INEKO s podporou Nadácie SPP prináša výsledky projektu HESO-Regióny každý štvrtý rok. V rámci projektu sa pravidelne vyjadrujú ekonomickí analytici, podnikatelia, primátori a starostovia, zástupcovia akademickej obce, stavovských a mimovládnych organizácií (zoznam v prílohe) k navrhovaným a realizovaným opatreniam samosprávnych inštitúcií na úrovni obcí, miest i krajov. Projekt tak prináša názor odbornej verejnosti na dôležité lokálne opatrenia ekonomicko-sociálneho charakteru ovplyvňujúce kvalitu života občanov.

Kompletné doterajšie výsledky s hodnoteniami možno nájsť na stránke http://www.ineko.sk/static/heso_regiony/

40 krokov k transparentnejšej samospráve

INEKO partnerom novej protikorupčnej publikácie

Česká mimovládna organizácia Oživení vydala so štyrmi partnermi vrátane INEKO publikáciu *Transparentní samospráva*, ktorá obsahuje 40 konkrétnych protikorupčných opatrení zozbieraných v posledných rokoch v ČR a na Slovensku. Práve INEKO poskytlo opatrenia za Slovensko, a to hlavne z databázy samosprávnych opatrení projektu HESO-Regióny. Opatrenia sa týkajú rozhodovania volených orgánov, fungovania samosprávnych úradov, či hospodárenia a organizovania verejných zákaziek. Hlavným sponzorom projektu bol OLAF, Európsky úrad pre boj proti podvodom.

O publikáciu môžete bezplatne požiadať na INEKO u Gabriela Šípoša. Na internete celú databázu nájdete na stránke <http://www.bezkorupce.cz/samosprava/strategie/index.html>

Komentár hodnotiacej komisie k slovenským opatreniam:

1. Zverejňovanie informácií o životnom prostredí na internete v Šali

charakteristika opatrenia: Mestský úrad v Šali pravidelne zverejňuje informácie o stave životného prostredia v meste na svojej internetovej stránke. Občania majú možnosť zistiť údaje o emisiách ovzdušia či znečistení vody v pomere k zákonným limitom. Zároveň stránke obsahuje aj zoznam všetkých výrubov stromov v meste s informáciami kto podal žiadosť, ako bola vybavená a kde a ako sa naplnil záväzok náhradnej výsadby.
(www.sala.sk, pozri mestský úrad, potom životné prostredie)

komentár: Hodnotitelia vysoko ocenili postoj mestského úradu poskytnúť službu občanom, ktorá síce vyplýva zo zákona, no len minimum samospráv ju aj poskytuje vhodným spôsobom, ako je napríklad zverejňovanie na internete. Naviac Šaľa je mesto v blízkosti veľkej chemickej fabriky. Viacerí členovia komisie osobitne oceňujú informáciu o výruboch, kde podľa nich často dochádza ku konaniu samospráv v prospech investičných akcií bez adekvátnej možnosti občanov vyjadriť svoj názor. Ako uviedol Eduard Vokál, primátor Lipian, „výrubu stromov sú verejnosťou veľmi citlivo vnímané, preto táto forma výrazne zvyšuje transparentnosť celého procesu a zároveň zlepšuje verejnú kontrolu.“

Viacerí hodnotitelia navrhujú doplniť stránku o informácie o podaných žiadostiach o výrubu, aby mohli občania aj aktívne vstupovať do rozhodovania, teda nie len spätne kontrolovať vydané rozhodnutie. Podobne Laura Dittel, riaditeľka Karpatskej nadácie na Slovensku navrhuje opatrenie vylepšiť „zverejnením dátumu žiadosti o výrub, udelenia povolenia na výrub a realizácie výrubu samotného, aby bola kontrolovateľná podmienka výrubov mimo vegetačného obdobia.“

2. Využitie elektronickej aukcie vo verejnom obstarávaní v Leviciach

charakteristika opatrenia: Od januára tohto roka zaviedli v Leviciach možnosť elektronickej aukcie vo verejnom obstarávaní. Prvá aukcia cez internet pre dodávateľa stavebných prác sa uskutočnila vo februári. Mesto si od tejto formy sľubuje vyššiu transparentnosť a pre mesto výhodnejšie ponuky. Pri zadávanom kole účastníci poskytnú svoje úvodné ponuky a podklady, či spĺňajú podmienky súťaže. V ďalšom kole majú možnosť vidieť na obrazovke svoju a najnižšiu ponúkanú cenu, a tak svoju ponuku môže ešte upraviť. Nevedia, koľko je v aukcii účastníkov. Aukciu sleduje administrátor, prípadne členovia výberovej komisie. Mesto ponúka pre prípadných záujemcov bez prístupu na internet aj prístup k počítačom. Elektronickej aukcia sa nepoužije, ak ide o zákazku na poskytnutie služby, ktorej charakteristické parametre a hodnoty nie sú kvantifikovateľné a nemožno ich vyjadriť.

komentár: Komisia veľmi víta snahu o transparentnosť a cenovú efektívnosť výberového konania. Hodnotitelia vyzdvihli aj pripravenosť a rýchlosť zavedenia tejto formy obstarávania. Riaditeľ INEKO Eugen Jurzyca poznamenal, že „umenie presadiť takéto riešenia nespočíva v technických znalostiach, ale v morálnej integrite potrebnej na odrazenie útokov lobistov, v ktorých záujme je organizovať prideľovanie kontraktov za zatvorenými dverami.“ Pre niektorých hodnotiteľov je otáznosť použitie aukcie pri stavebných prácach, keďže parametre nie sú tak ľahko kvantifikovateľné, radia skôr začať jednoduchšími zákazkami.

3. Sprehľadnenie pravidiel pridelovania dotácií do športu v Košiciach

charakteristika opatrenia: Mestskí poslanci v Košiciach schválili vo februári novú koncepciu pravidiel pre dotácie na športové podujatia. Cieľom je zlepšiť transparentnosť a účelnosť dotácií do športu. Mesto sa zaviazalo poskytnúť na športové dotácie 2% zo svojho rozpočtu (tento rok 25 mil. Sk). Tie budú rozdelené do jednotlivých fondov s rôznymi cieľmi: podpora vrcholového športu (20% z rozpočtu na šport), mládežníckeho (35%), fond na prenájom tréningových objektov (20%), na investície do športových objektov (10%), pre masové športové aktivity neregistrovaných (8%) a pre športové podujatia (7%). Pre každý fond mesto stanovilo detailné kritériá. Napríklad pre vrcholový aj mládežnícky šport ide o počet registrovaných športovcov (družstiev) v celoštátnych súťažiach, reprezentantov a ich výsledky a umiestnenie, väčšinou v priemere za posledné tri roky. Komisia športu na základe informácií z podkladov pridelí projektu bodové hodnotenie a podľa toho odporučí mestskému zastupiteľstvu, či a v akej výške má dotáciu schváliť. Maximálna výška dotácie bola stanovená na 500-tisíc korún pre jedného žiadateľa. Žiadateľom môže byť akákoľvek právnická osoba (nezaložená mestom) ako aj fyzická osoba.

komentár: Komisia veľmi pozitívne hodnotí krok k väčšej transparentnosti ako aj meraniu efektívnosti verejných prostriedkov. Pridelovanie prostriedkov na základe doterajšej výkonnosti práve smeruje k oceňovaniu tých s výsledkami, ktorí mesto dobre reprezentujú, respektíve prilákajú na akciu verejnosť. Zuzana Wienk z Aliancie Fair-play k stránke transparentnosti poznamenáva: „Stanovenie jasných a čitateľných pravidiel a kritérií považujem za jednu z najdôležitejších vecí pre spravodlivý a efektívny výkon verejnej správy. Podporuje verejnú kontrolu, nabáda zodpovedných k uvažovaniu nad zmyslom a spravodlivosťou procesu už vopred.“

4. Prijatie dôchodcov na stráženie cestnej premávky pred školami v Senici

charakteristika opatrenia: V Senici prijali 10 dôchodcov na usmerňovanie cestnej premávky pre školákov v čase od 7-8 hod ráno. Cieľom je zlepšiť bezpečnosť príchodu detí do školy v rannej premávke na prechodoch bez semaforov. Dôchodcovia sú vybavení reflexnými vestami, terčíkom a červeným svetlom, pohybujú sa na prechodoch podľa žiadosti škôl. Dôchodcovia pracujú na dohodu na vykonaní práce. Pôvodný zámer využiť nezamestnaných v rámci aktivačných prác pre nízku spoľahlivosť dotyčných nevyšiel.

komentár: Názor väčšiny členov komisie vystihuje komentár ekonóma Mestského úradu v Žiari nad Hronom Juraja Galla: „Veľmi dobré opatrenie. Všetky zainteresované strany na tomto opatrení profitujú, dôchodcovia sa cítia pre spoločnosť užitoční (čo nenahradia ani peniaze), samospráva si plní svoju funkciu zachovať bezpečnosť v meste za minimálnych finančných prostriedkov a deti sú v bezpečí.“ V prípade osvedčenia projektu je na zváženie jeho uplatnenie aj pri odchode detí zo škôl.

5. Schválenie asistenčného centra a sociálneho taxíka pre zdravotne postihnutých v Nitre

charakteristika opatrenia: V marci mestskí poslanci v Nitre odsúhlasili zriadenie asistenčného centra pomoci pre zdravotne postihnutých a chorých. Centrum so zariadením za 1,5 milióna Sk bude slúžiť ako linka prvej pomoci. Klienti ho budú môcť kontaktovať stlačením tlačidla vo svojich domovoch (koncové zariadenie by stálo 9 tisíc korún, mesačná služba 400Sk). Centrum bude tiež na zavolanie organizovať sociálny taxík, vozidlo s plošinou pre invalidné vozíky, ktorý bude chorých a postihnutých dopravovať najmä do zdravotníckych zariadení. Občania nad 60 rokov tvoria v Nitre zhruba 16 percent obyvateľstva.

komentár: Podľa hodnotiteľov mesto zavádza veľmi ústretovú, vo svete bežnú službu na prospech sociálne slabším občanom. Pri vysokom súhlase vyjadrujú viacerí hodnotitelia pochybnosti o ekonomickom nastavení projektu – prilákajú nastavené ceny dostatok záujemcov, a čo so seniormi, ktorí sú práve najodkázanejší, no nemajú dostatočný príjem na využitie danej služby? Jeden z hodnotiteľov tiež navrhuje namiesto sociálneho taxíku zvážiť priamu dotáciu na dopravu pre všetkých seniorov, a nechať ich využívať konkurenciu medzi komerčnými taxíkmi.

6. Zriadenie upratovacej čaty v Banskej Bystrici

charakteristika opatrenia: Mestský úrad v Banskej Bystrici zriadil koncom marca 10- člennú dennú upratovaciu čatu tvorenú zo zhruba 50 pracovníkov zapojených do aktívnych prác. Jej cieľom je udržiavať čistotu, zeleň či likvidovať nelegálne skládky. Občania môžu čatu upozorniť na problémové miesta aj telefonicky cez mestský úrad. Pracovníci majú dispečingové telefonické čísla priamo na pracovných vestách.

komentár: Komisia expertov víta toto opatrenie zameranú na podporu väčšej čistoty v meste. Pre väčšinu hodnotiteľov však ide o doplnkovú aktivitu, pričom dôraz pri čistote mesta ostáva na profesionálnych pracovníkoch. Je tiež dôležité dôsledne postihovať producentov odpadu, aby nebola čata občanmi zneužívaná na bezplatný odvoz odpadu.

7. Projekt pridelenia obecných bytov sociálne znevýhodneným v Košiciach

charakteristika opatrenia: Vo februári sa mesto Košice rozhodlo uskutočniť projekt, ktorý má pomôcť aspoň časti sociálne znevýhodnených občanov získať vlastný byt. Spomedzi nájomcov jednej sociálnej ubytovne bolo vybraných 22 takých, ktorí tam bývajú najdlhšie a zároveň si plnia všetky povinnosti nájomnej zmluvy. Týmto ľuďom mesto ponúklo 22 obecných bytov, ktoré sa uvoľnili po neplatičoch, a to s podmienkou, že záujemcovia pred podpisom nájomných zmlúv uhradia dlhy vyst'ahovaných neplatičov. Dlhy sa spočítali a potom sa rozdelili medzi záujemcov. Každý záujemca tak platil rovnakú čiastku v prepočte na m². O tom, ktorá rodina dostane aký byt, sa pritom rozhodlo žrebom, čím chcelo mesto zabrániť špekuláciám o možnom zväčšení tej ktorej rodiny. Získané byty si budú noví nájomcovia môcť eventuálne odkúpiť do súkromného vlastníctva. Miesta, ktoré sa po projekte uvoľnili v sociálnej ubytovni, budú k dispozícii uchádzačom z poradovníka. Jedným z hlavných účelov tohto projektu bolo podľa zástupcov mesta aj to, aby sa prostredníctvom takejto rotácie ukázalo sociálne odkázaným občanom, že sa oplatí plniť záväzky. Magistrát mesta eviduje v súčasnosti asi 1800 žiadostí o byt.

komentár: Väčšina komisie oceňuje snahu mesta o kreatívne, motivačné a transparentné riešenie. Viacerí ekonómovia sa však nestotožňujú so systémom losovania bytov, respektíve uhrádzania dlhov po neplatičoch. Riaditeľ INEKO Eugen Jurzyca to zhrnul za viacerých: „Prvý problém: Technika výpočtu ceny podľa kvality a rozmerov bytu bola nezvládnutá. Druhý problém: Prístup k sociálnym výhodám si treba zaplatiť? Ak je nájomné v sociálnych bytoch vyrátané dobre, tak je presne také vysoké, aby ho mohli sociálne slabí občania platiť. Jeho zvýšenie by malo znamenať, že ho nedokážu uhradiť, zníženie by mal znamenať zbytočnú záťaž daňových poplatníkov. Ak mesto verí, že týchto občanov môže zaťažiť ďalšou platbou (úhradou nezaplateného nájomného po predchodcoch), asi je nájomné stanovené zle.

Riešenie:

1. Nájomné stanoviť tak nízko, aby si ho mohli sociálne slabší občania dovoliť, ale len tak vysoko, aby daňoví poplatníci nefinancovali schopnosť sociálne slabých financovať dlhy za iných.
2. Dlhy má uhradiť mesto.
3. Ak nastane situácia, že za budú pridelovať byty tak, že sa za ne bude platiť (nie v prospech sociálne slabších), treba uplatniť systém opakovanej aukcie tak, aby sa za väčší a kvalitnejší byt platilo viac, nie tak aby zaplatili všetci rovnako a dostali rôzne byty.“

Ekonóm NBS Martin Šuster zase odporúča riešiť sociálne bývanie príspevkom na pre všetkých, ktorí spĺňajú isté kritériá, a už len na nich by záležalo, kde si bývanie nájdu. Andrej Juris zo Západoslovenskej energetiky navrhuje, aby prípadne splátky neplatičov za byt šli následne novým majiteľom bytov, ktorí ich dlhy splatili.

8. Využitie aktívnych prác na udržiavanie čistoty v priestreškoch MHD v častiach Košíc

charakteristika opatrenia: Vo februári sa košické mestské časti Pereš a Lorinčík dohodli s podnikom Mestskej hromadnej dopravy na prebratí zodpovednosti za čistotu a údržbu zastávok MHD na ich území výmenou za bezplatné poskytovanie linky školského autobusu. Časti mali problémy s platením 4 tisíc korún mesačne za službu MHD, preto sa našlo toto nové riešenie. Na údržbu priestreškov plánujú využiť kapacity nezamestnaných v rámci aktívnych prác, ktoré financuje štát.

komentár: Manažér Rudolf Lukačka zo Siemens Business Services vystihol pohľad mnohých členov komisie: „Príklad riešenia s viacerými kladnými efektami – úspora nákladov pre mestskú časť, pracovné návyky pre nezamestnaných a zvýšenie čistoty zastávok.“

9. Oslobodenie starších dôchodcov od platenia dane za psa v Michalovciach

charakteristika opatrenia: Poslanci mestského zastupiteľstva mesta Michalovce rozhodli, že dôchodcovia nebudú musieť od januára platiť daň za psa. Odpustenie dane sa týka len samostatne žijúcich ľudí vo veku nad 75 rokov. Podobná úľava platí pre majiteľov psov so záchranárskym výcvikom. Ročná daň za psa pre psíčkyarov v Michalovciach je na úrovni 300 korún pre obyvateľov rodinných domov a 1000 korún pre byty.

komentár: Komisia celkovo nevidí veľkú pridanú hodnotu opatrenia. Pomoc sociálne slabším je vítaná, ale je určenie vekom to najlepšie a najefektívnejšie kritérium? Alebo ide o pomoc starším prekonať ich samotu? No prečo práve pes má potom úľavu, keď spoločnosť sa dá získať mnohými spôsobmi? Opatrenie sa dá tiež ľahko zneužívať prepísaním psov na starších rodinných príslušníkov. Pomôcť by v tomto prípade mohlo verejné publikovanie mien všetkých psíčkarov a daň platiacich vlastníkov psov, navrhuje Eugen Jurzyca, riaditeľ INEKO.

10. Podpora vzniku lokálnej televízie v Starom meste v Bratislave

charakteristika opatrenia: Vo februári schválili poslanci Starého mesta v Bratislave účasť mestskej časti na vzniku lokálnej televízie TV Centrum. Cieľom je podľa miestneho úradu zlepšenie komunikácie medzi občanmi a samosprávou informovaním o činnosti úradu, miestnych inštitúcií, občianskych združení, polície či obchodnej inšpekcie, ako aj poskytovanie mediálneho partnerstva všetkým, ktorí „sa zúčastňujú na budovaní mestskej časti.“ Kritici návrhu sa obávajú politického zneužívania či nízkej sledovanosti, keďže v Bratislave je široká ponuka TV kanálov. Vklad mesta do televíznej spoločnosti bude 40 tisíc Sk, čo znamená 20 percentný podiel. Na zabezpečenie objektívnosti schválili poslanci aj zloženie 6-člennej programovej rady, pozostávajúcej z dvoch zástupcov televízie, starostu Starého mesta, a troch poslancov zastupiteľstva.

komentár: Hodnotitelia sú v posudzovaní opatrenia rozdelení. Aj mnohí zástancovia myšlienky dôležitosti lokálnej televízie pre komunikáciu s občanmi váhajú nad naplňaním objektívneho spravodajstva v praxi, respektíve nad jeho sledovanosťou. Považujú však televíziu ako prijateľný informačný kanál, keďže internet ešte istú dobu nebude široko dostupný občanom. Naopak aktivista českého združenia Oživení Tomáš Kramár je v súlade s druhou, pesimistickou časťou hodnotiteľov k opatreniu skeptický: „...zmínené složení programové rady televize nezaručuje objektivitu vysílání. Obával bych se politického zneužívání televize. Obecně by samosprávy vůbec neměly provozovat televizní vysílání, neboť televize je velmi vlivná a umí velmi jednoduše výběrem a zpracováním vysílaných informací manipulovat s diváky. Nesouhlasím ani s výdajem z veřejného rozpočtu na televizi, neboť sledování televize vede lidi k pasivitě (ani informovanost ještě neznamená aktivitu), a výdaje by měly směřovat spíše k posílení komunitního života.“ Kompromisnou možnosťou je nevlastniť televíziu, ale objednávať si informačné programy u existujúcich komerčných staníc, čo by malo byť efektívnejšie, navrhujú traja členovia komisie.

11. Bezplatný odvoz primátora Bratislavy súkromnou spoločnosťou na služobnú akciu

charakteristika opatrenia: Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský sa v marci zúčastnil na medzinárodnom veľtrhu nehnuteľností vo francúzskom Cannes. Na podujatie ho svojim lietadlom zobrala skupina J&T, ktorej veľká časť sa zaoberá obchodovaním s realitami. V súčasnosti stavia v Bratislave komplex River Park pri Dunaji. Podľa hovorca J&T mala firma vo svojom lietadle voľné miesto, a preto ho ponúkla primátorovi. Spoločnosť aj primátor odmietajú kritiku vzniku konfliktu súkromného a verejného záujmu. Podľa primátora mu let ušetril jeden a pol dňa času, a samotnú hodnotu letu (15 tisíc Sk) považuje za zanedbateľnú na to, aby táto služba mohla ovplyvniť jeho konanie pre prospech súkromnej firmy.

komentár: Hodnotitelia sú voči správaniu primátora kritickí. Podľa nich by sa politici mali vyvarovať situáciám, ktoré vrhajú pochybnosti na ich ďalšie konanie. V tomto prípade ide

o významného mestského investora. Podľa niektorých hodnotiteľov v prípade letu nešlo len o letenku, ale aj exkluzívny čas s primátorom. Iní hodnotitelia by napriek tomu žiadali, aby mesto za cestu zaplatilo dodatočne. Najdôležitejším je pre mnoho členov komisie zaviesť systém verejného zverejňovania takýchto komerčných darov. Zuzana Wienk, riaditeľka mimovládnej Aliancie Fair-play zhrňa tento názor takto: „Ide podľa môjho názoru o informácie, ktoré by mali volení zástupcovia zverejňovať dobrovoľne. Je úlohou verejnosti a voličov – nie primátora, posúdiť, či to môže alebo nemôže mať vplyv na jeho činnosť.“

12. Prest'ahovanie neplatičov z mesta Púchov do susednej obce Nimnica

charakteristika opatrenia: Vedenie mesta Púchov i jeho mestskí poslanci sa rozhodli riešiť problém neplatičov ich deložovaním do susednej obce Nimnica, kde vo februári mesto Púchov odkúpilo súkromný dom za 1,8 milióna korún. V máji sa mesto pokúsilo do domu prest'ahovať štyri viacpočetné rómske rodiny neplatičov, občania Nimnice však prest'ahovanie fyzicky znemožnili. Boja sa totiž zhoršenia verejného poriadku a bezpečnosti v tejto kúpeľnej obci so 680 obyvateľmi. Vedenie Nimnice sa tiež bráni nevydaním stavebného rozhodnutia na rekonštrukciu domu. Podľa primátora Púchova však mesto ubytovanie pre neplatičov ekonomicky výhodnejšie poskytnúť nevie. Vedenie Púchova a Nimnice sa vzájomne obviňujú z rasizmu.

komentár: Hodnotitelia vôbec nesúhlasia s postupom mesta Púchov, ktoré svoj problém prehadzuje na plecia susednej obce. Pritom pri vzájomnej komunikácii by bola možná dohoda výhodná pre obe strany. Mária Machová, generálna riaditeľka Daňového riaditeľstva vyjadrila svoj názor podobne ako veľká väčšina komisie: „Na jednej strane treba oceniť snahu mesta Púchov riešiť problém. Otázkou je, či sa vhodný objekt nenašiel aj v samotnom meste Púchov. Ak je odpoveď na túto otázku záporná, ...je asi logický postup hľadať priestory aj mimo mesta... ak takýto objekt našiel, ešte pred jeho kúpou či dokonca rekonštrukciou mal nasledovať krok informovať starostu Nimnice o zámeroch s nehnuteľnosťou. A ak by bol zo strany Nimnice tvrdý nesúhlas, tak by som očakávala, že ľudia zo samosprávy Púchova budú chápať obavy kúpeľného miesta z nových obyvateľov, od ktorých je možné očakávať, že neprispievajú veľmi pozitívne k imidžu obce a budú hľadať iné riešenia. Ak sa tak nestalo a ak navyše nebol dodržaný stavebný zákon, potom sa ani nemožno veľmi čudovať reakcii Nimničanov. A potom nie je ďaleko od hystérie, prejavov rasizmu a pod.“

Riešením by mohla byť kompenzácia Nimnici za riziko negatívnych dopadov prest'ahovania, navrhuje riaditeľ Centra pre hospodársky rozvoj Ľuboš Vagač. Napríklad pokrytie dodatočných nákladov na bezpečnosť či čistotu v obci. Je tiež na zváženie, či by sa problém nemal riešiť na celoštátnej úrovni, najmä v oblasti sociálnej pomoci a ochrany práv vlastníkov nehnuteľností.

Vyhodnotenie opatrení za obdobie apríl-jún 2006 bude publikované na konci septembra 2006. **Návrhy opatrení môžu ich autori či oponenti** (starostovia, poslanci, mimovládne organizácie apod.) **ale aj občania zasielať** priamo koordinátorovi projektu.

Kontakt:

INEKO, Gabriel Šipoš, tel. 02/5341 1331, sipos@ineko.sk

Komisia hodnotiteľov v tomto štvrtroku:

Laura Dittel, prezidentka, Karpatská nadácia v SR, Košice
Antonín Eliáš, šéfredaktor časopisu OBEC a finance, Praha, Česká republika
Juraj Fekete, riaditeľ, Regionálne poradenské a informačné centrum, Dunajská Streda
Juraj Gallo, ekonóm, Mestský úrad, Žiar nad Hronom
Michal Horváth, ekonóm, University of St.Andrews, Škótsko
Andrej Juris, riaditeľ pre regulačnú a trhovú stratégiu, Západoslovenská energetika, Bratislava
Eugen Jurzyca, riaditeľ, inštitút INEKO, Bratislava
Vojtech Koleják, riaditeľ, Nemocnica s poliklinikou, Trstená
Tomáš Kramár, občiansky aktivista, Oživení, Praha
Marek Lendacký, generálny riaditeľ, sekcia sociálneho poistenia Ministerstva práce, Bratislava
Rudolf Lukačka, manažér, Siemens Business Services, Bratislava
Mária Machová, generálna riaditeľka, Daňové riaditeľstvo SR, Banská Bystrica
Juraj Mesík, Nadácia Ekopolis, Banská Bystrica (momentálne Svetová Banka, USA)
Juraj Nemec, profesor, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
Vladimír Pirošík, právnik a občiansky aktivista, Banská Bystrica
Ivan Rončák, politológ, Banská Bystrica
Juraj Smatana, aktivista, Klub Strážov, Považská Bystrica
Martin Šuster, ekonóm, Národná Banka Slovenska, Bratislava
Ľuboš Vagač, riaditeľ, Centrum pre hospodársky rozvoj, Bratislava
Eduard Vokál, primátor, Lipany
Zuzana Wienk, riaditeľka, Aliancia Fair-play, Bratislava
Daniela Zemanovičová, podpredsedníčka, Protimonopolný úrad, Bratislava

Členovia komisie nepoberajú za svoju činnosť žiadnu odmenu – touto formou venujú svoj čas a energiu bezplatne zlepšovaniu kvality práce samospráv. Ak do prípravy či oponentúry hodnotenia určitého opatrenia bol priamo zainteresovaný aj člen komisie, jeho či jej hlas sa do výsledku daného opatrenia nezapočítaval.